

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องความพร้อมของเจ้าหน้าที่ปราบปรามการก่อการจลาจลในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมการปราบปรามการก่อการจลาจล ว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่เมื่อจะต้องประสพกับสถานการณ์จริง ได้เพียงใด โดยมีมูลเหตุจูงใจว่ายังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน ประกอบกับผู้วิจัยได้เคยเป็นวิทยากรการฝึกอบรมการปราบปรามการก่อการจลาจล ทั้งนี้ผลจากการศึกษาวิจัยจะทำให้ทราบถึงขีดความสามารถของตัวเจ้าหน้าที่ และใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปราบปรามการจลาจลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมการปราบปรามการก่อการจลาจล ขาดความพร้อมในเชิงดำเนินการปราบปรามต่อสถานการณ์จริง

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากตำราและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รวบรวมข้อมูลสนาม โดยใช้แบบสอบถาม โดยได้สำรวจจากกลุ่มประชากร ที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรม การปราบปรามการก่อการจลาจล ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดรวม 150 คน และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบทั้ง 150 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืน 100 เปอร์เซ็นต์ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ หาอัตราส่วนร้อยละ หาค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งจะได้ค่าความพร้อมโดยรวมทั้งหมดของกลุ่มประชากรเป้าหมายและได้หาความสัมพันธ์ ระหว่างข้อมูลส่วนตัวกับความพร้อมของ

กลุ่มประชากรเป้าหมาย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

6.1.1 ข้อมูลส่วนตัวของประชากร

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามพบว่า ชั้นยศของประชากรเป้าหมาย ส่วนใหญ่มียศ ส.ต.ต. - ส.ต.อ. คิดเป็นร้อยละ 58.0 มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 30.7 มีอายุราชการโดยส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.7 ส่วนใหญ่ จะมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ถึงร้อยละ 93.3 ประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.7 ได้เคยรับการฝึกทบทวนการปราบจลาจลแต่ไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ปราบจลาจลตามสถานการณ์จริง คิดเป็นร้อยละถึง 94.7 และส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 89.3

6.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการปราบจลาจล

ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า "เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมการปราบปรามการก่อการจลาจล ขาดความพร้อมในเชิงดำเนินการปราบปรามต่อสถานการณ์จริง" นั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มประชากรจากจำนวนทั้งหมด 150 คน ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการดำเนินการปราบปรามจลาจลต่อสถานการณ์จริง โดยมีผู้ขาดความพร้อมเพียงร้อยละ 2.0 เท่านั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏรายละเอียดกล่าวคือ

1. พบว่าประชากรส่วนใหญ่ยังจดจำยุทธวิธีการปราบปรามจลาจลได้ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในการปราบปรามจลาจลเป็นอย่างดี และพร้อมที่จะนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์จริง คิดเป็นร้อยละมากกว่า 60.0 แสดงให้เห็นว่า ในการฝึกอบรมด้านวิชาการทำให้ประชากรส่วนใหญ่ มีความพร้อมในการปราบปรามการก่อการจลาจล แต่เมื่อได้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับตัวของกลุ่มประชากรเอง พบว่ามีเพียงร้อยละ

34.6 เท่านั้นที่สมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม และในระหว่างฝึกอบรมมีความสนุกและเพลิดเพลินกับการฝึก เพียงร้อยละ 36.7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้สมัครใจเข้ารับการฝึกอบรมโดยอาจจะถูกบังคับด้วยคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาในสังกัดให้เข้าทำการฝึกอบรม อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ ไม่มีอารมณ์สนุกและความเพลิดเพลิน เกี่ยวกับการมีโรคประจำตัว ซึ่งมีผลทำให้ร่างกายอ่อนแอไม่แข็งแรง สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความพร้อมได้เช่นกัน โดยผู้วิจัยเชื่อว่าหากกลุ่มประชากรผู้ใดที่มีโรคประจำตัวและเป็นผลทำให้ร่างกายอ่อนแอไม่แข็งแรง ผู้นั้นก็จะขาดความพร้อมในการปราบจลาจลระดับหนึ่ง จากข้อมูลส่วนตัวของประชากรพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวถึงร้อยละ 89.3 ดังนั้นจากการศึกษาที่พบว่ากลุ่มประชากรที่ตอบเห็นด้วยว่าโรคประจำตัวมีผลทำให้ร่างกายอ่อนแอไม่แข็งแรงมีร้อยละ 43.4 นั้น เป็นแต่เพียงการแสดงความคิดเห็นเท่านั้น ในเรื่องของความเคยชินในการต้องยืนอยู่เป็นเวลานาน ผู้วิจัยเชื่อว่าจะใช้เป็นตัวชี้วัดความพร้อมได้เช่นกัน กล่าวคือ ในการปราบปรามการก่อการจลาจลในแต่ละสถานการณ์ เจ้าหน้าที่ปราบปรามจลาจลจะต้องมีความอดทนต่อการยืนที่ต้องใช้เวลามากนับตั้งแต่ปรากฏตัวต่อฝูงชนจนกระทั่งเข้าสลายการจลาจล ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีความเคยชินต่อการยืนเป็นเวลานานๆ ก็แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้น มีความพร้อมอยู่ในระดับหนึ่ง จากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรที่เคยชินในการยืนนานๆ มีร้อยละ 30.0 แต่เมื่อพิจารณาดูในส่วนของผู้ที่ตอบ ไม่นั่นใจและไม่เคยชินกับการยืนเป็นเวลานานๆ แล้วนั้น ยังไม่อาจจะยืนยันว่าขาดความพร้อมได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แบบสอบถามมิได้กำหนดเวลาแน่นอนว่ากี่ชั่วโมงจึงถือว่าเป็นเวลานาน เป็นเหตุให้กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในการแสดงความคิดเห็น เช่นเดียวกับการแสดงถึงประสบการณ์ในการพบเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นระทึกใจและประสบการณ์ในการเข้าสู่จุดมุ่งต่อสู้ของกลุ่มประชากร โดยผู้วิจัยคิดว่าเจ้าหน้าที่ปราบปรามจลาจลผู้ใดที่เคยผ่านประสบการณ์ในการพบเหตุการณ์ ที่ตื่นเต้นระทึกใจ และเคยผ่านการมีเรื่องถึงขั้นชุลมุนต่อสู้มาแล้ว น่าจะมีความพร้อมมากกว่าผู้ที่ไม่เคย

ผ่านประสบการณ์ดังที่กล่าวมา จากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ไม่เคยพบเหตุการณ์ที่ทำให้ตื่นเต้นระทึกใจ และไม่เคยมีเรื่องถึงขั้นชุลมุนต่อสู้ คิดเป็นร้อยละมากกว่า 57.3 แต่จากผลการวิจัยที่ออกมาปฏิเสธสมมติฐาน ผู้วิจัยพอที่จะวิเคราะห์ให้เป็นไปในแนวโน้มของความพร้อมได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการพบเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นระทึกใจและไม่เคยมีเรื่องชุลมุนต่อสู้มาก่อนแต่มีความพร้อมนั้น อาจเป็นเพราะยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าทำการปราบปรามการก่อการจลาจล จึงยังไม่ทราบว่าสถานการณ์การก่อการจลาจลนั้น มีความน่าตื่นเต้นระทึกใจเพียงใดและการที่จะต้องเข้าปะทะกับผู้ก่อการจลาจลจนกลายเป็นสภาพการชุลมุนต่อสู้ จนตนเองอาจได้รับบาดเจ็บนั้น เป็นอย่างไร ประกอบกับมีตัวชี้วัดที่เกิดจากทัศนคติข้ออื่นๆ จึงทำให้ผลการวิจัยโดยรวมออกมามีความพร้อม

เช่นเดียวกับในเรื่องของความภูมิใจ ของตัวเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้ทำหน้าที่อยู่ในชุดปราบปรามจลาจลอีกหน้าที่หนึ่งนอกเหนือจากหน้าที่ประจำบนสถานีตำรวจของตนเองแล้วนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าความภูมิใจในการทำหน้าที่ปราบปรามจลาจลที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายนั้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีความพร้อมอยู่เสมอที่จะปฏิบัติหน้าที่ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรที่มีความภูมิใจดังกล่าวมีร้อยละ 49.3 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มประชากรทั้งหมด และมีผู้เห็นว่าไม่น่าจะเป็นสิ่งนำ

ภาคภูมิใจ เพียงร้อยละ 28.0 ซึ่งมาจนวนค่อนข้างสูง น่าจะได้รับการพิจารณาแก้ไขทัศนคติในเรื่องนี้

6.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มประชากรกับความพร้อม

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนตัวที่มีผลและไม่มีผลต่อความพร้อมของกลุ่มประชากรพบว่า

1. สถานที่ทำการมีความสัมพันธ์ต่อความพร้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ปราบปรามจลาจลที่มาจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ และจากสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง มีความพร้อมในเชิงดำเนินการปราบปรามการก่อการจลาจลตามสถานการณ์จริงมากกว่าเจ้าหน้าที่ปราบปรามจลาจลที่มาจากสถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก

2. โรคประจำตัว พบว่า การมีหรือไม่มีโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์ต่อความพร้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัว จะมีความพร้อมในการปราบปรามจลาจลมากกว่ากลุ่มที่มีโรคประจำตัว

3. ชัยยศ อายุ อายุราชการ การศึกษา ประสบการณ์ และการผ่านการทบทวนการฝึกอบรม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปราบปรามจลาจล

6.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ประจำกาย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ประจำกายของเจ้าหน้าที่ปราบปรามจลาจล ที่กลุ่มประชากรเห็นว่ามีมีความจำเป็นและสามารถสร้างความมั่นใจในการปราบปรามจลาจล เปรียบเทียบกับอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน ปรากฏตามตารางที่ 33 ดังนี้

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกายของเจ้าหน้าที่ปราบ

จลาจล

รายการ อุปกรณ์ประจำกาย	จำนวนอุปกรณ์ ที่คิดว่าจำเป็น	จำนวนอุปกรณ์ ที่สร้างเชื่อมั่น	จำนวนอุปกรณ์ ที่มีอยู่จริง
1. หมวกปราบจลาจล	119 (79.3)	89 (59.3)	160
2. โล่	122 (81.3)	110 (73.3)	160
3. กระบอง	125 (83.3)	106 (70.7)	160
4. ชุดป้องกันสะเก็ด	86 (57.3)	60 (40.0)	-
5. หน้ากากป้องกันแก๊ส	101 (67.3)	69 (46.0)	52
6. กระตักน้ำพร้อมเข็มขัด	68 (45.3)	43 (28.7)	160

จากตารางที่ 33 จะแสดงรายการอุปกรณ์ประจำกายตามที่กรมตำรวจได้กำหนดไว้จำนวน 6 รายการ ได้แก่ หมวก โล่ กระบอง ชุดป้องกันสะเก็ด หน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตา และกระตักน้ำพร้อมเข็มขัดสนาม จากการศึกษาพบว่าอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกายที่กลุ่มประชากรส่วนใหญ่คิดว่ามีความจำเป็นคือ กระบอง คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมาแต่มีความโล่งเรียนคือ โล่ หมวก และหน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตาตามลำดับ แต่เมื่อดูจากอุปกรณ์ที่จะสร้างความมั่นใจในการเข้าปราบปรามจลาจลของกลุ่มประชากรแล้วพบว่า โล่ จะเป็นอุปกรณ์ที่สร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 73.3 หรือจำนวน 110 คนรองลงมาคือ กระบอง หมวก และหน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตา ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกาย ที่มีความสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าทำการปราบปรามจลาจลจะต้องประกอบด้วย หมวก โล่

กระของ และหน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตา เป็นลำดับแรก อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกายที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน (จากการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อกลางเดือนสิงหาคม 2537 เฉพาะสถานีตำรวจภูธรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่) พบว่าจำนวนกลุ่มอุปกรณ์สำคัญที่มีอยู่จริงมีเพียงพอ ยกเว้นอุปกรณ์หน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตาที่ยังมีไม่เพียงพอแก่ความต้องการเพราะไม่สามารถแจกจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนได้ตลอด รวมถึงอุปกรณ์ชุดป้องกันสะเก็ด ที่กลุ่มประชากรร้อยละ 57.3 คิดว่ามีความจำเป็นต้องมีและร้อยละ 40.0 คิดว่าเมื่อมีแล้วจะสร้างความมั่นใจในการปราบปรามการจลาจลได้ แต่ในปัจจุบันชุดป้องกันสะเก็ดดังกล่าว ยังไม่มี

ดังนั้น เมื่อมองภาพรวมในเรื่องของความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกาย ของเจ้าหน้าที่ปราบปรามการก่อการจลาจลในปัจจุบันแล้วพบว่ามีความพร้อมในการดำเนินการเข้าปราบปรามการก่อการจลาจลได้ระดับหนึ่ง

6.3 การอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาคั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมการปราบปรามการก่อการจลาจลส่วนใหญ่ มีความพร้อมในเชิงดำเนินการปราบปรามต่อสถานการณ์จริง จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งๆที่ ผู้วิจัยซึ่งเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการควบคุมฝูงชน มีความเชื่อว่าตัวเจ้าหน้าที่เอง ไม่น่าจะมีความพร้อมและการส่งแบบสอบถามก็ไม่ได้ส่งถึงมือกลุ่มประชากรด้วยตนเอง ดังนั้น จึงพอสันนิษฐานได้ว่าข้อมูลในแบบสอบถามยังครอบคลุม ไม่ครบหรือข้อคำถามในชุดคำถามยังไม่มีความที่สมบูรณ์หรือมี เช่นนั้นในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรอาจจะคำนึงถึง เกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ จึงทำให้มองข้ามความเป็นจริงไป

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาคั้งนี้ มิใช่เป็นข้อสรุปที่ตายตัว ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานการณ์การก่อการจลาจลยังไม่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ตัวเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังไม่เคยพบและไม่มีประสบการณ์ในการเข้าดำเนินการสลายจลาจลแต่หากเมื่อใดก็ตามที่

จังหวัดเชียงใหม่เกิดเหตุการณ์จลาจลขึ้นและต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เหล่านี้เข้าดำเนินการแล้ว เชื่อว่า จะทำให้ทราบถึงความพร้อมของตัวเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการปราบปรามจลาจลได้อย่างแน่นอน

6.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีความพร้อมในการดำเนินการปราบปรามการก่อการจลาจล อย่างไรก็ตามในอนาคตหากเกิดสถานการณ์การก่อการจลาจลขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ และ มีความจำเป็นต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการปราบปรามเพื่อให้การเข้าดำเนินการปราบปรามเกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะคำนึงในสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ควรคัดเลือกตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สมัครใจและเต็มใจ ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม โดยหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับ การคัดเลือกควรหาวิธีการจูงใจ เช่น การให้เบี้ยเลี้ยงเพิ่มขึ้นสำหรับผู้สมัครใจ ให้ความมั่นคงในหน้าที่การงาน ณ สถานที่ทำการ การให้เงินค่าเลี้ยงชีพเมื่อได้เข้าดำเนินการปราบปรามจลาจล เป็นต้น

2. ควรจัดสรรงบประมาณ สำหรับการทบทวนการฝึกอบรม และให้มีการทบทวนการฝึกอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เกิดการตื่นตัวและจดจำยุทธวิธีการปราบปรามจลาจลได้อยู่ตลอดเวลา

3. เกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกาย เช่น หน้ากากป้องกันแก๊สน้ำตา และชุดป้องกันสะเก็ด ควรได้รับการจัดซื้อจัดหาให้เพียงพอต่อจำนวนเจ้าหน้าที่เพราะอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประจำกายเหล่านี้ จะทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีความมั่นใจเข้าดำเนินการปราบปรามการก่อการจลาจลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ที่ผ่านมาผู้บริหารของกรมตำรวจ มักจะไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญต่อการปราบปรามการก่อการจลาจลเท่าที่ควร แม้จะเป็นจังหวัดที่มีความเจริญเช่น จังหวัดเชียงใหม่ต่อเมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดความไม่เรียบร้อยขึ้น เช่น เกิดการประท้วง มีการ

กระทบกระทั่งระหว่างผู้ประท้วงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและบานปลายจนเกิดการเข้าปะทะกัน เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บด้วยกันทั้งสองฝ่าย เมื่อนั้นผู้บริหารของกรมตำรวจจึงได้หันมาให้ความสนใจต่อกระบวนการควบคุมฝูงชนเสียวาระหนึ่ง ต่อเมื่อกาลเวลาผ่านไป กระบวนการควบคุมฝูงชนก็ได้ถูกละเลยไปอีกเปรียบเช่นไฟไหม้ฟาง เป็นเหตุให้การควบคุมฝูงชน ซึ่งถือว่าเป็นยุทธวิธีตำรวจแบบหนึ่ง ได้ขาดความต่อเนื่องไป ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้บริหารของกรมตำรวจ ควรจะได้ให้ความสนใจต่อกระบวนการควบคุมฝูงชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่นๆ ก็ตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved